

TAPOLCZAI LAPOK

EZEELŐTT TAPOLCZA ÉS VIDÉKE.

FELELŐS SZERKESZTŐ: SZIGETHY ÖDÖN, KIADO ÉS TULAJDONOS: LÖWY B.

Megjelenik minden vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Fő-utca.
Kéziratokat vissza nem adunk.

Előfizetési ár: Egész évre 10 K., fél-évre 5 K.,
negyedévre 2 korona 50 fillér.

Hirdetmények: megegyezés szerint.
Nyilt-tér sora: 1 korona.

Tisztelt Olvasóinkhoz!

Lapunk jelenlegi címe alatt, e számmal fejezi be 10.-ik, de tulajdonképeni fennállásának 21.-ik évfolyamát.

Talán nem vagyunk szerénytelenek, ha t. olvasóinkat hívjuk fel tanúságtételre, hogy ez idő alatt mindenkor szem előtt tartottuk azon célt, melynek érdekében zászlót bontottunk; hogy egy pillanatig sem feledkeztünk meg városunk és vidékünk érdekeiért sikra szállni, harcolni. Harcoltunk oly módon, hogy fegyverünk éle soha senkit személyébe ne sértsen, hanem csak az ügy előbbrevitelének egyengesse útját, azt céljához segítse.

Midőn az igen tisztelt olvasóinknak eddigi szives támogatását megköszönjük, egyuttal kérjük azt a jövőben is még pedig azon kéressel, hogy lapunk terjesztését előmozdítani sziveskedjenek.

Lapunk előfizetési díja helyben és vidékre:

Egész évre K 10 —
Fél évre K 5 —
Negyed évre K 2 50

Jegyzőknek és tanítóknak félár.

Karácsony.

Dicsőség a magasságban az Istennek! Bekesség a földön a jóakaratu embereknek! Így hangzott az égi hang a föld jámbor emberének; és hányadszor hallatszák a mennyei üdvözlét a világnak, amely a Megváltó születését hirdeti? Évszázadok, évezredek tűnnek, mulnak el az idő végtelen tengerébe, az égi hang, a mennyei üdvözlét mindannyiszor új, csengést, reményt, hitet kiváltó, mert „mennyből jövök most hozzátok és nagy örömet mondok, megszületett a Megváltó.”

A szabad ég alatt tanyázó pásztor-nép lelkében épen úgy, mint az aranytól csillogó palotákban, megkapja az emberek érzését a csodálatos, elringató érzés. Mintha régen elfeledett melódiák hangja csendülne fel, a képzelet szárnyain megtisztulva a földi salaktól kicsinyes gondtól; emelkednék fel, fel a magasba, a tiszta érzések birodalmába, hol a béke, a nyugalom, megértés és az ezzel járó szeretet honol. És nemcsak hallja, hanem érti és érzi az angyali szózatot, a hiradást, az égi üdvözlét, amely a Megváltó születését hirdeti.

Megzendül az égi szózat zsolozsmák hangjában, végig rezeg ezrek és milliók lelkében és a hanggal, a hang

rezgése által megtisztul maga az ember is.

Hisz és remél, sejtelem és képzelet kapja meg a lelket, mintegy kivetkőzik a porhüvelyéből és úgy érzi, hogy a hang melege, a biztatás ereje, üdvösséget, boldogságot teremt mindenké számára.

És amint kigyulnak az utolsó viskóban épen úgy, mint a káprázatos pompájú paloták termeiben a gyertya, a mécs és villanylángok; fényük, beragyogásuk a körülöttük állók lelkébe világít és onnan vált ki új, szebb, tisztább, nemesebb érzéseket, mert az égi hang, az angyali szózat a szeretet apostolának eljövételét, a Megváltónak születését jelzi, hirdeti.

„Bekesség a földön a jóakaratu embereknek”, — szól az égi hang és a béke a megnyugvás az egymást megértés kapcsa, világtájakon át fűz embert emberrel, a szeretet mindent megértő szava által és az égi üdvözlétekből kicseng a reményt adó biztatás, a szeretet hangja, amely nem egy napra, egy emberéletre, hanem örökre szól, mert a szeretet örök, mindig élő, soha el nem muló.

Csendüljön meg és találjon visszhangra bennünk is egymás iránt az égi hang: Bekesség a földön az embereknek!

T A P O L C Z A.

Tapolca.

Írta: Szigethy Ödön.

A Balatonvidék sok szép képet nyújt, de szebbet, elragadóbbat alig képzelhetünk, mint azt a nagyterületű völgykatlant, melyet a kurucok és a hős zalai nők által védett, a Gyulafiakról regélő, omladozó várfalakkal fedett Csobánc, a méltóságosan komor fekvésű Badacsony, a koronájával bazalt kőszákokra támaszkodó Szt.-György, a jellegzetes tűzhányó alakú Gulács, a török hódoltság idejéről regélő Hegyesd és a Bakonytól elszakadt Haláp, tűzhányó eredetű, ma szőlővel koszoruzott hegyektől, nyugatról a Bakony végláncolatával bezárt síkságról élvezhetünk, amelynek északi részén fekszik a Balatonvidék legélénkebb és gyorsan fejlődő kis városa, a legutolsó népszámlálás szerint 6640 lakossal bíró Tapolca. Valóban festői kép nyílik a község északi részén emelkedő magaslatról, honnan a nevezett hegyek, melyek mindegyike történelmi multról regélnek, — adnak keretet Tapolcza nagyközségnek és határanak.

Keletkezése visszanyúlik a honfoglalás előtti időkre. Ismeretes, hogy a honfoglalás-kor a Balaton vidéken egy szláv nemzetiségű fejedelemség, Privina szláv fejedelemnek egy

kis országa volt. E néptől származott a szláv eredetű „toplica”-hóforrás-ból Tapolca, indokoltan azzal, hogy a község közepén jelenleg is elterülő tó vizet bővizű, állandóan egyenlő hőmérsékletű források táplálják. Nevének eredetét azonban magyar keletkezésre is visszavihetjük. Tudvalevő ugyanis, hogy a városok, falvak rendszerint ott keletkeztek, ahol az emberek a létfenntartás egyik leglényegesebb kellékét, az egészséges ivóvizet találták. Az itt lévő forrás bőven szolgáltatja azt, ma is mintegy 100 méter átmérőjű tavat képez a forrásvíz táplálta medence. Ide a tópartján vagy a meredek sziklás parttól a „tó polcán” épültek az első házak, mi sem természetesebb tehát nevének magyar eredetére nézve, mint a jelzett logikus levezetés, amiből idők folyamán keletkezett jelenlegi neve Tapolca. De mégis inkább első feltevésünk mellett bizonyít a szomszéd községek szláv eredetű neve, melyenek Lesencetomaj, Raposka, Ederics, Haláp, Tördemic stb.

Talán innen vette nevét Tapolcai Lőrinc gróf, kit IV. László király, Miklós mesternek 1272-ben kelt, Tapolca levéltárában levő adománylevelében említ, mint a Miklós mesternek ajándékozott földbirtok közvetlen szomszédját.

Sajnos, hogy Tapolcza régebbi történetére vonatkozó adatokat egészen a 18-ik századig a községi levéltárban nem találunk. A veszprémi püspökségtől a községhez 1760-ban érkezett átirat szerint, mint „püspöki mező-

város”, később 1814-ben pedig „privilegizált mezőváros” szerepelt.

A veszprémi püspöki levéltárból tudjuk, hogy 1440-ben Tapolcán a karthauzi szerzetesrendnek a község közepén lévő tó partján zárdájuk és templomuk volt, amely ismeretlen időben elpusztult, romjaira még az idősebb emberek emlékeznek.

A népképzelet várnak nevezte. Az elpusztult zárdá és kápolna köveiből épült fel részben a jelenlegi templom góthstílusú szentélye, — amely akkor a plébánia templomul szolgált, — e mellett bizonyit ama körülmény is, hogy a nyolc évvel ezelőtt az oratorium építése alkalmával falfestménnyel ellátott kő volt a góthikus stílusú szentély épületkövébe falazva. A templom körül volt a temető, amit az építés alkalmával előkerült nagymennyiségű embercsont is bizonyít.

Hogy Tapolca már a XVI. században nagyobb község volt, bizonyítja, hogy az említett plébánia templom kívül még egy templom volt a község nyugati részén, az u. n. „Miklós”-kápolna, amelynek csak romjaira emlékeznek az idősebb emberek. Sajnos, hogy ennek ma-holnap még élettelen tanuja sem lesz.

A szőlők forgatása alkalmával talált nagymennyiségű bronzkori leletek tesznek tanubizonyosságot arról, hogy a vidék már abban az időben lakott hely volt. Tapolcza fejlődése a 19. század vége felé kezdődik. Nagyobb terjedelmű falu volt csupán, szőlő-

Villamostelepünkről és a világitásról.

Tudvalévő, hogy a tapolczai villamostelep a város rohamos emelkedésével, maholnap nem tudja a szükségletet fedezni.

Ezért a község által kiküldött bizottság, a kérdés megoldásaképen az üzemnek a község által leendő átvételét, az alábbi jelentésben fejti ki:

A kiküldött bizottság egy e célra külön felkérendő szakértő véleményének előzetes meghallgatása mellett ajánlja a község képviselőtestületének, hogy jogérvényes határozathozatalra tüzze ki tárgyal a jelenleg a Tapolczai Villamossági Rt. birtokában lévő tapolczai villamostelepnek a község általi átvételét a következő főbb feltételek mellett, azzal, hogy a részletes feltételek külön megvitatás és megállapodás tárgyát fogják képezni; természetesen mindeme megállapodások, illetve képviselőtestületi határozatok a községre csakis az összes illetékes felsőbb hatóságoknak jóváhagyó határozatai jogerőre emelkedése után válnának kötelezővé, míg a Tapolczai Villamossági Rt.-nak és a Ganz-féle Villamossági Rt.-nak azonnal a szerződés aláírásakor.

Tegyen Tapolca nagyközség és a Tapolczai Villamossági Rt. a Ganz-féle Villamossági Rt.-nak együttes ajánlatot a telepnek Tapolca nagyközség által a lehetőség szerinti legrövidebb idő alatt leendő átvételére és pedig nyereség és veszteségmentesen, az átvételkor felállított és helyesnek talált mérleg alapján azzal, hogy a község a Ganz-féle Villamossági Rt. által kibővített a telepet legalább még egy 100—120 lóerejű Dieselmotorral és tartozékaival és rendelkezésre bocsát kb. 20.000 korona forgó-tőkét.

Mind ezek teljes finanszírozása beleértve a megváltással járó illetéket, illetve egybefüggő minden kiadást u. m. illeték, ügyvédi költségek, folyókamatok stb., kőt Tapolca nagyközség 50 évre szóló megfelelő összegű törlesztéses kölcsönt, amelyvel a fent elősorolt összes kiadásokat készpénzben hiánytalanul fedezi.

mivelő lakóssal; hisz ezelőtt 50—60 évvel még gyalogposta hozta a leveleket Sümegről Tapolcára, postahivatal sem volt.

Mint sok községet, így Tapolcát sem kerülte el a tűzvész; így 1863-ban majdnem az egész község leégett, 1908. július 30-án pedig a község keleti részét pusztította el a tűz.

A község fejlődése, mint említettem, a 19. század közepe táján vesz lendületet a borkereskedelemmel, amelyet maga a község kezd el, rendszeresen foglalkozván azzal; ezt bizonyítja a községnek ez időből származó számadásai.

A szabadságharcban sok katona kerül ki Tapolcáról. Az 1848—49-iki községi számadások oly nagy összegű kiadásokat tüntetnek fel önkéntesek toborzására és nemzetőrök tartására, hogy a vármegye is sokalja a számadás e tételeit.

A kereskedelem feltétele a kedvező közlekedési eszközök létesítése. Ez tette Tapolcát azzá, ami most és fejleszté azt tovább is. Az ukki, keszthelyi, legutóbb pedig a balatoni vasút kiépítése adott hatalmas lendületet a község fejlődésének, nemcsak a város belterületén, hanem azon kívül is, a község nyugati részén, a vasuti állomás felé egészen új városrész keletkezett. A vidék borkereskedelmének Tapolca a gócpontja, a környékbeli falvak lakói itt eszközlik bevásárlásaikat és merem állítani, hogy az egész Dunántulon nincs a hasonló nagyságú községek között oly élénk forgalmu városka, mint Tapolca. Kereskedelmének fejlődésével lépést tart ipari, földmívelő és kulturális haladása is.

A három hat-hat osztályu elemi iskoláján

A község által fizetendő összegek:

1000 darab á 100 K. részvény (befekt.)	K	100.000
Építési tőke (befektetés) kb.	»	100.000
Ujtási alap hiánya (befektetés) kb.	»	11.000
Átveendő árak számlája (befektetés) kb.	»	10.000
4 évi üzemi veszteségek kb.	»	23.000
30 új közvilágítási lámpa fedezetlen számlája körülbelül	»	3.000
Illeték kb.	»	11.000
Még előfordulható költségek (folyó-kamat) kb.	»	5.000
A beállítandó új 120 lóerős Dieselmotor és tartozékai	»	110.000
Forgótőke	»	26.000
Összesen K.		400.000

Szóval a község által egy akkora összegű törlesztéses kölcsön kötetendő, amely 400.000 korona készpénzt folyósít a község rendelkezésére.

De eme megváltást a község csak azon esetben vigye keresztül, ha ezzel szemben a Ganz-féle Villamossági Rt. ugyancsak a fenti törlesztéses kölcsön 50 éves időtartamára a községgel szerződésbe lép, amelynek főpontjaiban kötelezi magát, hogy a község által e célra felvett törlesztéses kölcsön évi tőketörlesztését és kamatait a meddig a bérletben lesz, minden körülmények között hiánytalanul fizeti, Hogy a tiszta haszonnak 50% -ában a községet részesíti, de eme haszonrészesedést tekintet nélkül az évi nyereségre szintén minden körülmények közt a bérlet első három évében 2000 — korona, a további években legalább 3000 — korona összegben adómentesen biztosítja. A község eddigi közvilágítását jelenlegi terjedelmében 3000 — korona díjért továbbra is kötelezőleg vállalja, kifejezetten azzal, hogy az eddig a részvénytársaság számlájára ellátott 30 darab közvilágítási izzólámpa is minden külön felszámítás nélkül ebbe beleértendő, s azzal, hogy eme 3000 — koronáért a szerződés megkötésétől kezdődőleg még egy iviámpát ad, s a jelenleg felszerelt 16 gyf. szénszálas izzólámpák egy harmadát 50 gyf. fémszálas izzólámpákkal cseréli fel. Továbbá a

jelenleg hiányosan ellátott mellékutcák világítását fokozatosan megjavítja olyképpen, hogy minden 150 darab 16 gyf. szénszálas egyenértékűre átszámított új magánvilágítási lámpa után egy darab egész és egy darab féljéjeli 16 gyf. közvilágítási izzólámpa kapcsolandó be.

A bérletszerződés 10 évig egyik fél által sem mondható fel. A 10-ik üztetev leteltével a veszteségek (a mennyiben ilyenek fenállanak) megtérítése mellett a község a bérletet egy évi (előzetes felmondással visszaveheti és pedig ez esetben minden neven nevezendő megtérítés nélkül.

Ha a község a közvilágítást bővíteni óhajlja, egy egész és egy féljéjeli 16 gyf. izzólámpaert évi 65 — koronát fizet.

A jelenlegi szabályrendeletek általános pontjaikban érvényben maradnak. A II. rész arszabás 6. §-a módosítandó, tekintettel arra hogy a telep teljesítő képessége több mint a réginék kétszeresévé bővítették, az egységárnak 7 fillérről 6 fillerre való leszállása tisztán évi 30.000 kilowatt-óra hálózati fogyasztás eléréséhez köttetik. *Az áram 7 fillérnél magasabban semmiféle okból el nem adható s e tekintetben tisztán vis major változtathat, mi azonban már most szerződésileg pontosan körülírandó, s a helyi körülményektől, vagy a vállalkozótól semmi esetben sem befolyásolható.* A jelenleg az ipari (mótorikus) fogyasztásra vonatkozó érvényben levő arszabáshoz hozzáveendő, hogy a tisztán nappali mótorikus fogyasztásért a berendezés kapacitásának évi 1000 óraig való fogyasztásért hektowattóránként 2 fillér, ezen felül pedig 1.5 fillér számlázható. *A fűcsék világitására vonatkozólag megállapítandó, hogy a berendezés évi 1000 órai használatának biztosítása mellett az egységár 4 fillér. Az árammérők használati díjait illetőleg megállapítandó, hogy bármely fogyasztó az árammérő beszerzési értékének (kb. 100 koronának) megtérítése mellett az árammérőért fizetendő bér fizetésétől felmentetik.* Továbbá felveendő egy pont, mely az egészen kis fogyasztók fogyasztási viszonyait és áramszolgáltatási feltételeit pontosan meghatározza.

A részletes feltételekre vonatkozólag irányadóul veendő a jelenleg érvényben levő koncessio szerződés, a Ganz-féle Villamossági Rt és a Tapolczai Villamossági Rt

kívül van látogatott áll. polg. fiúiskolája, községileg segélyezett polg. leányiskolája, m. kir. vincellériskolája, ipariskolája és mintegy 20 közművelődési és jótékonyági egyesülete. Hivatalai: kir. járásbíróság, adóhivatal, telekkönyv. szolgabíróság, kir. közjegyzői, osztálymesternői, erdeszeti, posta, távíró, telefon stb. hivatal.

A község főutcája valóságos nagyvárosi képet nyújt; szép emeletes házsorok közt, kényelmes gyalogjárón jutunk a község főterére, itt találjuk a nagy, modern és kényelmes vendégfogadókat.

A vidék létkérdése függött a mult század végén fellépett filoxera pusztításkor, amely természetesen legjobban érezhető volt Tapolca forgalmán. Ámde az erős kitartás mellett állami támogatással a vincellériskola utmutatásával a csapat a vidék kiheverte, ma már szebb és több szőlő foglalja el a pusztulás helyét, amely ismét jobb helyzetbe juttatta a lakósságot.

A község modern haladását mutatja a villamosvilágítás, fásítás stb.

Tapolcának két neves szülötte van. Egyik Batsányi János költő. 1763. évi május hó 7-én született. Viszontagságos élete közben értékes művekkel gazdagította a magyar irodalmat, amiert később az akadémia is tagjává választotta. Meghalt 1845-ben, teteme a linzi temetőben van. Az Akadémia már többször kísérletet tett hamvainak hazaszállításáért, de mindezeideig sikertelenül. Tapolca közönségének kegyelete szünetesházának utcáját róla nevezte el, jóllehet azt még nem jelölte meg emléktáblával, de már is szép alapot teremtett és gyarapít nemcsak emlék-

tablára, hanem hazahozatala és szoboralapja javára.

A másik neves szülötte, kiről szintén egyik utcáját jelölte, Torók János, a mult század legnevesebb gazdasági irodalmának művelője.

Tapolca és vidékének közigazdasági, közművelődési előbbrehaladásának munkása a „Tapolcai Lapok“ című hetilap.

Ugy Tapolca, mint a vidék gazdájának anyagi és szellemi előbbrehaladását igen szép sikerrel munkálja az alig négy esztendő és ma már 1400 tagot számláló Tapolcavidéki Gazdakör, melynek felvirágzása Forster Elek gazdaköri elnök érdeme.

Tapolca és vidékét nemcsak a turisták keresik föl természeti szépségeért, hanem északi határa katonai gyakorlatokra kedvező és változatos terepviszonyai miatt igen alkalmas s ezért évenként nagyobb harcászati lövőgyakorlatokat is tartanak vidéken.

Tapolca természeti érdekességei közé tartozik — cikkünk elején is említett — a község közepén elterülő mintegy másfél hold felületű, bővizű forrásokkal táplált kristálytiszta tó, benne az élénk, u. n. fűrges cselle nevű kis halak millióival, amelyek a vízbe dobott kenyérmorszára ezrével töduinak, ugyannyira, hogy sürü tőlük a víz. A kerek alakú tó sziklás polcán ma már szép házak adnak méltó keretet a víznek, amely állandóan 17 Celsius-fok hőmérőjü; nyáron üdítő fürdőül szolgál, amelyet élvezettel használ föl Tapolca közönsége. A tó vize lefolyást nyer az u. n. Tapolca-patakba, amely a város belterületén két malmot is hajt. A tó, forrásvíz táplálván, télen sem fagy be, hanem alkalmas menedékhelyül

kozotti szállítási és bérletszerződés, s különösen Keszthely nagyközség villamossági szerződése.

Még megjegyezzük, miként az előterjesztett költségvetés is igazolja, az átvétellel járó összes illetékek és minden egyéb költség a községet terhelik, s hogy az átvétel esetén természetesen az eddigi szerződési gyakorlat szerint a Ganz-féle Villamossági Rt. adómentesen kifizeti a Tapolczi Villamossági Rt.-nak az átvétel napjáig esedékes 6 százalékos bérleti összeget a 100.000 korona részvénytőke után.

A községi képviselőtestület az ajánlatot elvben magáévá tette és a következő határozatot hozta:

A képviselőtestület az indítványt helyesléssel fogadja, s megbizsa az előljárásigot: Irjon át a Tapolczi Villamossági Rt.-hoz az iránt, hogy úgy a saját, mint a község nevében keresse meg ez ügyben a Ganz-féle villamossági rtársaságot a célból, hogy amennyiben ők is eme előterjesztést elvileg elfogadják, úgy a lehető legrövidebb idő alatt készítsék el, s nyújtsák be ama részletes átvételi, szállítási és bérleti szerződést, amelynek alapján eme kérdés megoldható lenne. Eme szerződést az előljárásig a képviselőtestületnek azonnal mutassa be, amikor is azok a törvény rendelkezései szerint 30 napi határidőre, jogérvényes határozathozatal végett a képviselőtestületi ülésre tárgyaló kitézettség. A részletes szállítási, bérleti és átvételi szerződések teljes szövegében kinyomatandók és a képviselők között kiosztandók. A községi előljárásig már most gondoskodják, egy a minisztertől kérendő megfelelő szakközvegről, aki a szakvizsgálattal megbizassék, s ennek alapján a véleményét megadná.

A Tapolczi Villamossági Rt. az átirat és a határozat kapcsán tárgyalta az ügyet és a bizottság ajánlatát, mint

a községre és fogyasztókra legalkalmasabb tervezetet, tette magáévá.

A magunk részéről ez ügy leghelyesebb megoldását a bizottság ajánlatában látjuk, amelylyel a községre semiféle teher nem hárul, sőt a jelen világítási viszonyok javulása mellett, anyagi hasznot is hoz.

Most már a képviselőtestület okos mérlegelésén mulik, hogy a község javára szolgáló tervezetet magáévá tegye és elfogadja.

Egyről-másról.

Vajjon ki a szerencsésebb? Az-e ki nem jár társaságba és nem érinti semmi. Vagy az, ki kedveli a társas összejöveteleket és szereti az eszmecserét. Bajos erről ítéletet általánoságban mondani, mert némely embert sok mellékkörülmény és érdek csatolhat, vagy elválaszthat a társas élettől. De egészen másképpen fest ezen kérdés, mihelyt azt helyi szempontból vetjük fel. A kisváros társas élete volt és marad hálás témája a humoristának és az emberek figyelőjének. A humorista az emberi félszégeket sehol sem találja bővebben, és szében kifejlődve, mint egy kisváros társadalmában. Tagozódik ily helyen a társadalom foglalkozás és keresetig szerint, mely régi európai előítéletek után inkább vagy kevésbé előkelő. Az ugynevezett előkelőségek körül kisebb udvarok támadnak. Az előkelőséget persze a vagyon adja, nem pedig a gondolkodás mód. A kölcsönös megbecsülés csak látszólagos, a kuliszák mögött folyik a harc és háboru van minden érdekvonalon. Ritkán van kimélve a jogos érzékenység, ha

X. Y. nem rendelkezik megfelelő vagyonnal, hatalommal vagy egyéb befolyással. A humorista mindazt meglátja tehetségénél fogva és mulat, mert felismeri a kisvárosi társadalom félszégeit.

Az emberismerőnek, ki társaságba él szomorubb szerep jutott. Ő nem mulat, hanem sajnálkozik. Ő már osztályozza a typosokat. Vannak komoly, elismerésre méltó, megbecsülésre érdemes egyének, de ilyeneket nem szabad csupán csak az u. n. tekintélyek között keresni.

Vannak érdekhajhászok, kik csak ott és csak addig szerepelnek míg ezt érdekük megkivánja, azontul irigyek és féltékenyek; — ezek a legridegebb gondolkodásu emberek.

Vannak viszont olyanok, kik szeretetük egész melegevel aranyozzák be azon baráti vagy más egyesülést, hol megfordulni szoktak és nem tülekednek semmiért, nem akarnak elősmert nagyságok lenni.

Az ily emberek a legkritikábbak és legkedvesebbek. Az egész eszmefuttatást azért irtam mert sajnós veszteség éri városunk társadalmát.

Oly közkedvelt egyén fog nemsokára körünkől távozni, ki pár év óta időzik köztünk, de ki ez idő alatt mindnyájunk szívét és becsülését megnyerte. Az ily kis és széthuzozó társadalomra nézve Muzikár Ferencz postafőnök távozása valóban veszteség.

Ujlesztendőt irunk nemsokára és mig a természet aluszik, mi kutatjuk mit hozhat reánk az új év. Különösen reá ér a gazda ilyenkor meghányingvetni mindazt, mi őt tevékenységében elősegíti vagy hátráltatná. Közeledik az arató és egyéb munka-szerződések megkötésének ideje. Gondolkodni kell

szolgálat a vizicsibeknek, amelyek vígan lubickolnak benne; a tő nyugodtabb vízében megpuzdva bekak kántaja tölti be a tő környékét meg a decemberi és januári legnagyobb hidegekben is.

Kár, hogy az elődök esztetikai hiánya miatt a tő partján nem létesítettek néhány méter széles utat, hanem beépítették. Mily szép volna, ha kerek tő partját fákkal beültetett setahely foglalná el.

A község másik újabb érdekessége a néhány év előtt felfedezett barlang, a város északkeleti része alatt. Őt évvel ezelőtt egy kut ásása alkalmával, a Kisfaludy Sándor utcában a kut oldalán mintegy 12 méter mélyen nyílást találtak, amely egy nagyobb nyílásba vezetett. Az érdeklődés csakhamar arra az eredményre vezetett, hogy a kisebb-nagyobb barlangszerű üredeknek egész sorozata van a község alatt; egyik-másikban 30-40, sőt ennél is több m. mélységű kristályvízű tóval, amelyet ugyanaz a fürge kis halacska népesít be, amely a község közepén terül el s így bizonyos, hogy ugyanaz a közös víz táplálja mind a két helyet. A barlang neptunikus eredetű. Évezredekkel ezelőtt a föld mélyében lefolyást találó vízmosta üredek, amelyek most már bebizonyítva, a város egész északi részének alját elfoglalják. Beomlástól nem tarthatunk, mert a barlangnyílások fölött egytömögű szikla-

anyag van. A barlang falait az évszázadok folyamán a mésztartalmu víz elpárolgásából lerakódó u. n. mészkivirágzás teszi érdekessé; kár, hogy abból sokat leverték és elvittek emlékül.

A folyó év elejéig alig történt mozgalom a barlang feltárására; mig egy tiz tagból álló társaság anyagi áldozatkészségével, közígg. engedélylyel hozzálattak a barlang feltárásához; kényelmes szép lejáratot készítettek a legnagyobb barlangnyílásba és ezzel megkezdődött annak további kutatása. Nyolc egymásba nyíló üredek találtak fel eddig, hogy pedig egymásba kényelmesen lehessen jutni, a keskeny nyílásokat kibővítették, általában a fölösleges és a szabad közlekedést akadályozó kőtörmelékét pedig keskenyválgányu iparvasuton sodronykötéllal szállítják fel. Ezen munkálatok lassan folynak, mert roppant sok kőtörmelékét kell eltávolítani; ezenkívül a föld alatti tő körül, amely egyik barlangnyílást teljesen betölti, sziklába erősített erkélyszerű gyalogjáró készül, villamosvilágítást vezetnek be, szóval a természet ezen érdekes alakulását könnyen hozzáférhetővé, szebbé élvezetesebbé teszik. Mindezen munkák csak a jövő év tavaszán készülnek el, ezután fogják csak a nyilvánosságnak is megnyitni. Tapolca élénksége bizonyára ismét sokat nyer a barlang megnyitásával; a sok balatonparti fürdővendég kiránduló,

mindegyike megtekinti ezen természeti érdekességet.

Talán nem sérttem meg serénységét azon egyénnek, ki Tapolca fölvirágzásának tiz évi községi bíraskodása alatt lendületet és irányt adott; Glazer Sándor a község szülöttje, akit ezirányi tevékenységeért Ófelsége a Ferenc József-rend lovagkeresztjével tüntetett ki.

Nem lenne teljes Tapolcáról szóló ezen dióhéjba foglalt ismertetésem, ha meg nem emlékezném Tapolca városának nemrég elhunyt fáradhatatlan fiáról: Vastagh Jánosról, akinek emlékét hálás kegyelettel őrzik Tapolca összes lakossága. Az ő nevéhez fűződik a község déli határában fekvő mintegy 1000 hold vizes rétnék lecsapolása, a melyet fáradhatatlan utánjárással, munkálkodással részben államköltségen ő tett gazdaságilag ma már hasznos területé.

Akik Tapolca történeti fejlődését e rövid leírásból megismerik, alkalomadtán bizonyára meglátogatják e szinmagyar, szorgalmas, barátságos lakóssal bíró községet, ahol mindig kényelmes otthont és kellemes szórakozást találnak a természeti szépségek élvezete után.

Cobor Mátvás vármegyei aljegyző szerkesztésében 1912. évre megjelent Zalavármegye Almanachja című munkából.

Csak a
minőség

réven lett
világhírű
a valódi

PALMA
kaucsuk-cipősarok

A higienikus
Palma kaucsuk
ágybetét
minősége
elsőrangú

azon milyen és mennyi munkást bizto-
sítsunk gazdaságunk részére.

Milyenek legyenek a munkabérek?
Vagy ha szerződést nem kötnénk,
fog-e elegendő munkáskéz rendelkez-
zésünkre állani?

Ha erre választ kérünk, akkor biz-
vást meg is felelhetünk rája, mert a
jövő év a munkáshiány jegyében in-
dul meg. Nincsen rózsza tövis nélkül,
mondja a közmondás és ezt vagyunk
kénytelenek mi is constatalni, ha az
óriási vasuti forgalomra gondolunk,
mit nálunk a balatonvidéki vasut te-
remtett. E vasut évről-évre nagyobb
mennyiségben vonja el gazdaságaink-
tól a munkást. A jövő évre tervezett
tapolcai—tördemiczi és egyéb állom-
ás bővítések sok munkást fognak
állandóan lekötni, a vasuttest jókarban
tartása szintén. A bazaltbányák
folyton nagyobbítják üzemüket és
munkásainkat kitűnően fizethetik nagy
jövedelmük folytán. Sőt Tördemiczen
még egy bazaltbánya létesül. Az Eger
vizének lecsapolása is a jövő évben
fog megkezdülni, nemkülönben a Ta-
polca folyónak és a két öles gátnak
kiásása is Raposka, Hegymagas és
Szigliget határában döntés alatt áll,
el nem odázható, mert állattenyész-
tésünknek ez eminens érdeke, hogy a
lépfene, serezegő üszög vidékünkön
megszűnjön. Az intenzivebb gazdál-
kodás is évente több munkáskezet
köt le. Ezzel szemben egyre fogy a
munkás. Nem sok a kecsegtető, ha a
jövő évre gondolunk. Nincs más mód
hátra, mint az, hogy gazdasági szer-
vezeteinknek kérelmezni kell illetékes
helyeken — minden uton-módon —
azt, hogy a vasuti építkezésekre hoz-
zon az államvasut messzebb vidékekről
munkásokat. Nekünk pedig nem
ártana gondolkodnunk a munkás tele-
pítésekről. Tavaly fölvettem e lap
hátsó oldalán ezen kérdést a már akkor mu-
tatkozott munkáshiányból kifolyólag.
A gazdakört is föl hívtam a kezdemé-
nyező lépésre. De máig nem történt
semmi. A helyzet meg egyre rossz-
abodik. Ugyan nem rossz elv az a ré-
gi mondás, hogy „Ugy még soh'sem
volt, hogy valahogyan nem lett volna”,
de egyszer még ez a theoria is eső-
döt mondhat.

A közelgő ünnepnapok a szokottnál
is nagyobb idegenforgalmat jelentenek
a helybeli állomáson. De ezuttal az
állomásnak nemcsak perronja, de ud-

vara is tömve lesz, még pedig az ér-
kezőkre várakozó fogatokkal. Okvetlen
szükséges, hogy az állomás udvarán
rendet teremtsünk. Mert igazán bor-
zasztó, hogyan juthat az utas kocsi-
járól a váróterembe, vagy a perronról
a kocsijához. Az állomási bejáró ajtó
előtt szabadnak kellene lenni a tér-
nek, minden odatartó kocsi részére,
viszont az érkező utasnak is jogos
követelése, hogy oly rend legyen,
hogy kocsijához hozzáférhessen. Ma
az állomáson következő állapotot lát-
juk. A szállodai bér és málhahordó
kocsik teljesen elfoglalják a bejárathoz
vezető utat, úgy hogy a kocsin érkező
utasnak az állomás épületét még csak
megközelíteni sem lehet. Sárban, eső-
ben kénytelen podgyászával együtt
kerülővel az állomási épületbe bejutni,
és megkoczkáztatni, hogy valamelyik
kevésbé jóindulatú ló, vagy megha-
rapja, vagy megrugja. Sőt a hordárok
sem segíthetnek a máhha behordásnál
a kocsi érkezésekor, mert a kocsi
kénytelen oly helyen megállni, hova
nem is láthatnak; az érkező utasnak
szintén kockázatos vállalkozás míg
az udvart elfoglalva tartó és a főköz-
lekedő ajtókat elzáró szállodai kocsik
közül kivergődik és valahol oldalt ko-
csijához juthat. A parkon át gyalog-
osan a vasuthoz érkező utas szintén
csak kelemetlen érzéssel vergődhetik
a berkocsik között az állomásig. Szé-
gyenletes ez állapot. Hogy a kocsik
jobban megférjenek a teherpályaudvar
korlátját és kapuját megfelelően bel-
jebb kell tenni, akkor ott megférnének
a kijáratnál északra a szállodai sze-
mély és máhha kocsik és a berkocsik.
Középen a főbejárat ajtója nem lenne
elállva és a gyalogjáró is szabadon
állna, mit nem ártana kicementeztetni
A magánfogatoknak viszont az udvar
déli részén lenne elegendő helyük.
Nem ártana egy lámpás sem az állom-
ás udvarán, hisz ott harapni való
sötétség van. Azt hiszem mindnyájunk
érdeke, hogy Tapolca előjárósága az
üzletvezető égtől az udvar nagyobbítá-
sátés gyalogjárda készítését kérje a ven-
déglió illetve a parkig, addig pedig
míg az új rend meggyökeresedik, ál-
litsunk rendőrt az udvarra, ki rendet
tartson.

w. k.

Balaton és a Duna összekötése cikkhez*
(Level a szerkesztőhöz.)

A Tapolcai Lapok e hó 10-iki számában
„A Balaton és a Duna összekötése“ cim-
mel egy közlemény jelent meg, melynek allitása
nemely részükben nem földik a valóságot, s
bizonyos mértékben a koalíciót, különösen
annak nagynevű földmívelésügyi miniszterét,
Darányi Ignácot, ferde világításba a valóság-
nak nem megfelelő mód on helyezik az olva-
só elé.

Szükségesnek tartom tehát e közleményt
nemely részében a valóságnak megfelelően
rectificálni, miért is kérem ezen kiigazító-
közleményt hozni lapjában szives legyen.

Az említett közlemény a kérdést oly mó-
don tárgyalja, s felőle olyképen ír, mintha
éppen a koalíció, s annak földmívelésügyi
minisztere, Darányi Ignác lett volna az, aki
az általa készen talált tervek dacára a Sió
szabályozását, hajózhatóvá tételét és a Ba-
latonnal való összeköttetés tervét elejtette
volna, holott ennek éppen az ellenkezője az
igazság. Jóllehet, a koalíció bukásával nem
voit arra ideje Darányinak, hogy a Balaton
iránt érzett szeretetéből kifolyólag, a Balat-
onvidék felvirágoztatása, másfelől a Sióval
való összekapcsolása és hajózhatóvá tétele
által elerendő országos érdekü kedvenc esz-
méjének kiviteleben mint miniszter részt ve-
hetett volna. De egyenesen neki köszönhető,
hogy egy törvényjavaslata, amely 1908 év-
ben törvényerőre is emelkedett — mely tör-
vény szerint a Sió munkálatai öt millió, a
balatoni kikötők építése egy millió koroná-
val biztosítottak. Ezen összegből egy millió
a balatoni kikötők építésére tényleg felhasz-
nálatott; a Sió csatorna szabályozása pedig
most kezdetett meg azzal a 250 000 koroná-
val, melyet a jelenlegi földmívelésügyi mi-
niszter ur vett fel Darányi által készített, s
általa elfogadtatott törvény alapján, az 1912
évi költségvetésbe. Tehát úgy erre, mint az
egész Sió-csatorna rendezésére az alapot a
koalíció idejében elfogadott, s Darányi ak-
kori miniszter által benyújtott törvény adta
meg, — mely nélkül ma alig volnának ba-
latoni kikötőink, s alig lehetne még a jelen-
legi földmívelésügyi miniszter ur elismert jó-
akaratu törekvése dacára is a Sió-csatorna
szabályozásáról beszélni, illetve annak kiví-
telét megkezdeni.

A koalíciót ért vádak sok igazságtalansá-
gai közt talán a legigazságtalanabb az lenne
amely általam rectificált cikkéből kiolvasható,
hogy a Balaton es Sió érdekét nem viselte
szíven.

Vajha sok oly igaz és őszinte barátja len-
ne a Balatonnak, s vele kapcsolatos eszme-
nek, mint Darányi Ignác volt miniszter ur
és miniszter társai, kik rövid működésük a-
latt évtizedek, mondhatjuk fél évszázad mu-
lasztását rottak le Balatonunk iránt.

Óhajtjuk, s reméljük, hogy Serényi gróf
miniszter ur, aki már sok jelét adta e tekin-
tetben is jóakarátának, e téren is méltó
utódja lesz nagynevű elődjének.

Úgy legyen.

Forster Elek.

* Az említett cikket Zala lapársunktól vettük át és
távolról sem volt szándékunkban Ö-Nagyméltóságának
vidékünk érdekében elismert érdemei a magunk ré-
széről kisebbiteni.

KARDOS MÓR nagyáruháza Tapolca, Főtér.

A tisztelt urhölgyeknek figyelmébe ajánlja:

Finom menyasszonyi kelengyeit, báli és farsangi ujdonságait,
bluz, pongyola, gyermekruha-készletét, szőnyeg, függöny és
○○○○○ vászonnemü különlegességeit. ○○○○○

o o o o o

Szigorúan szolid és olcsó árak!

o o o o o

Balás főispán Keszthelyen.

A múlt vasárnap látogatott el Keszthelyre Zalavármegye új főispánja. Balás főispán neve az egész várost pártkülömbőség nélkül egy táborba gyűjtötte és együtt láthatta maga körül egész Keszthely városát. A város a nyáron megszokott tisztaság képét öltötte; lobogó díszben voltak a házak és díszkapu a város elején tanuskodott, hogy egy magyar város szeretete üdvözlí itt előkelő vendéget.

Délután 2 órákor berobogott a Tapolca felől jövő személyvonat s kiszállt Balás Béla dr. főispán. A vasutnál ezrekre menő tömeg várta az illusztris vendéget, akin meglátszott, hogy az impozáns fogadtatás jól esik neki. Nagy István városbíró lendületes beszédben üdvözölte a főispánt, ki a tőle megszokott tapintattal válaszolt. A főispán a közönség lelkes ovációja között a zászló-díszben uszó városba vonult, hol minden ablakból női kezek lobogtatták kendőiket a főispán felé. A menet lassan haladt, míg végre a városházához érkezett. A városháza dísztermében összegyűlt a város es vidéke színe java, hol a főispánt dr. Stieder üdvözölte a város nevében. A főispán válaszában annak adott kifejezést, hogy ismeri Keszthely különös fekvését és fontosságát és azon lesz, hogy a város érdekét tőle telhető módon szolgálja. Azután jöttek a küldötségek. Minden küldötség kedvező hatással távozott a tisztelgesről.

Este 8 órákor bankett volt az Amazonban. Jelen volt itt a város es vidéke minden számottevő embere. A vacsora alatt a keszthelyi iparosok dalárdája szerénadot adott. A főispánnak igen tetszett a szépen szervezett dalárda. A banketten sok felkészöntő volt és a derült hangulat a késő éjjeli órákig tartott.

H I R E K.

Olvasóinknak és munkatársainknak kellemes karácsonyi ünnepeket kívánunk!

Lapunk legközelebbi száma hétfőn, újév napján jelenik meg.

Eljegyzések. Fodor Henrik mérnök eljegyezte Hirsch Katinkát Tapolcán. — Löke. Árpád földbirtokos, tahiándörögdi lakos eljegyezte Szabó Imre kecskeméti kir. közjegyző leányát Erzsikét, aki Szezemszky Gyula motorapáti-i birtokos, gazdaköri alelnök huga.

Áthelyezés. Hivatalában a végletekig pontos, a hivatalos érintkezésben előzékeny, udvarias, a társadalmi érintkezésben pedig lebilincselően kedves jó barát távozását kell, sajnos, hírül adnunk. A kereskedelemügyi miniszter Muzikár Ferenc m. kir. posta- és távirat-főosztály, a tapolcai m. kir. posta- és távirat-hivatal főnökét, hasonló minőségben, a szolgálat érdekében Csáktornyára áthelyezte. Távozása Tapolca és vidéke közönségének őszinte sajnálatára történik, habár áthelyezése reá nézve előnyösebb Tapolcán viselt hivatalánál, mégis mi bármennyire jóakarói vagyunk, nehezen válunk el tőle; de magával viszi igaz tisztelgésünket

és szeretetünket, amely, hisszük, hogy új otthonába hasonló érzelmeket vált ki a vele érintkezőkből. — Muzikár Ferenc mint értesülünk január hó közepén foglalja el új állomását.

Kinevezés. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter dr. Hajós Pál posta- és távirat segédtitkárát a kereskedelemügyi m. kir. miniszteriumban m. kir. posta- és távirat titkárrá nevezte ki.

Zalavármegyei állatorvosok értekezlete. Zalamegyének tiszti állatorvosai értekezletre gyűltek össze a múlt héten Nagykanizsán, hogy szolgálati dolgaik egyöntetűségét megbeszéljék. Augusztini Gyula zalaegerszegi törvényhatósági állatorvos elnöke alatt volt a gyűlés. Az értekezlet tárgyain a tavaszi állatvizsgálat, a husvizsgálat körébe eső dolgok, az állategészségügyre vonatkozó szabályrendeletek megszerkesztése és az apaállatok vizsgálatára vonatkozó szolgálati teendők egyöntetűségének megállapítása szerepelt.

Az Izr. Nőegylet karácsonyi táncmulatásáigára akik netán tévedésből meghívót nem kaptak és arra igényt tartanak, sziveskedjenek lapunk kiadóhivatalához fordulni.

OMKe évi közgyűlése. Az Országos Magyar Kereskedelmi egyesülés tapolcai körzete folyó hó 31-én d. e. 11 órákor tartja a tapolcai kaszinó helyiségében rendes évi közgyűlést a következő tárgysorozattal: 1. Elnöki megnyitó. 2. Jegyzőkönyv hitelesítésére két tag kijelölés. 3. Titkári jelentés a körzet 1910. évi működéséről. 4. Pénztáros jelentése és határozat a felmentvény tárgyában. 5. Elnöki lemondás bejelentése és tárgyalása. 6. az esetleg megüresedő tisztségek s az ennek következtében a körzet tisztí karában netán betöltésre szoruló tisztségeknek, valamint egy választmányi tagságnak betöltése. 7. Esetleges indítványok.

E fontos tárgyakra való tekintettel ez uton is kéri az elnökség a körzet tagjait, hogy minél nagyobb számmal sziveskedjenek megjelenni.

A Balatoni Szövetség téli közgyűlése. A szövetség igazgató-választmánya egyhangulag abban állapodott meg, hogy a téli közgyűlést 1911. évi január 28-án délelőtt tartják meg a Magyar Országos Tűzoltó-szövetség VII., Rákóczi ut 38. szám alatt levő tanácstermében, Budapesten.

A révfülöpi Czigány- emlék. A Balatoni Szövetség igazgató-választmánya elhatározta, hogy a Czigány Károly emléket a révfülöpi Balaton-parton megepitetti s az ehhez szükséges összeget folyósítja.

Ma munkaszünet van. A kereskedelemügyi miniszter rendelete értelmében ma az ipari és kereskedelmi elárusítások délután 5 óráig megengedettek.

Évzáró vizsgálat a tapolcai m. kir. vincellériskolában. Folyó hó 20-án volt a tapolcai m. kir. vincellériskola 1911. évi tanfolyama növendékeinek évzáró vizsgálat, amelyen a földművelésügyi miniszter képviseletében dr. Lakner Ferencz miniszteri segédtitkár elnökölt. — Jelen voltak még a vizsgálaton Forster Elek gyulaegerszegi földbirtokos gazdaköri elnök, Ley József tapolcai prépost plébános és mások. A tanulók értelmes és szabatos feleletei az eltöltött idő szorgalmas felhasználásáról és a tanárok odaadó ügybuzgalmáról tanuskodik. A vizsgálat végzetével dr. Lakner Ferenc miniszteri titkár köszönetet mondott Tus Antal igazgatónak és a tanári karnak az önfeláldozó oktatásért a vendégeknek szíves érdeklődésükért és buz-

ditó szavakat intézett a növendékekhez, hogy a szerzett ismereteket iparkodjanak az életben értékesíteni, józan, becsületes munkára serkentve őket az intézet és tanári kar iránti hálára hívta fel figyelmüket. Majd a két legszorgalmasabb növendéknek Cseke Sándornak és Pollák Istvánnak átadta a Nagykanizsai Gazdasági Takarékpénztár által adományozott szorgalmi jutalmat 10—10 koronás aranyat. — A növendékek nevében pedig Cseke Sándor mondott az előadókknak fáradozásaikért a vendégeknek pedig érdeklődésükért köszönetet. Végül Tus Antal igazgató buzdító szavakat intézett a távozó növendékekhez, akik nagy része még aznap otthonába költözött.

Hangverseny Sümegen. A Sümegi Ének és Zeneegyesület folyó hó 31-én az otthelyi kaszinó nagytermében hangversenyt rendez, amelynek szereplői sümegi lakosok lesznek. — Ugy látszik, hogy Sümegen mégis több muzikális ember lakik mint nálunk, akik a kellemest a szórakoztatót a hasznossal össze tudják egyeztetni.

Képvásár. A budapesti festőművészek által a Pannonia szálloda nagytermében tartott képiállítás bezárására alkalmával a kiállított képek közül 15 darabot vettek meg, ami elég bizonyosága Tapolca közönsége művészi érzékének.

Tárcacikk Tapolcáról. Olvasóink figyelmét felhívjuk a mai számunk tárcarovatára, mely Tapolca rövid történetéről szól.

Karácsonyi-est. A Tapolcai Kath. Legényegylet folyó hó 26-án saját helyiségében, alkalmi kisebb szindarabok előadásával karácsonyi estét tart. Kezdetre este 8 órákor.

Uj vizitársulat. Az Egerviz nagycsatorna mellett levő birtokosok vizitársulattá alakultak. A mentesítendő terület 1867 kat. hold. A vizitársulat elnökévé Forster Elek gyulaegerszegi birtokost választotta.

Amatőr-szinpad. Bátor László szerkesztésében, a Veszprém egyházmegyei nyomda kiadásában több kisebb szindarab jelent meg. A szindarabok különösen műkedvelők részére alkalmas szerzemények, megrendelhetők az említett nyomdában.

Balatonfüred fürdőt mint halljuk berbe adta volna a Benedek-rend egy részvénytársaságnak. A hír azonban nem felel meg a valóságnak, mert a rend nem tudott megegyezni a részvénytársasággal, s így maga fogja az egész fürdőtelepet modern fürdőhelyllyé átalakíttatni.

A hivatalos tél kezdete, december 21-én van, azonban a langyos időjárás ezt megcáfolja. Talán a karácsony vagy újév meghozza a valóságos téli képet.

Bosnyák földön. Nemcsak tárgyánál és tartalmánál, de kiállításánál fogva is méltó feltűnést kelt karácsonyi könyvpiacunkon dr. Eötvös János Nagy Olivér kassai jogakadémiai tanárnak, a közismert nemzetgazdasági és jeltudományi írónak „Bosnyák Földön” című munkája, melyben az anektált tartományok történelmi adataival, közjogi helyzetével, belügyi és közgazdasági berendezkedésével, társadalmi és vallási viszonyaival és kulturájával ismerteti meg a magyar olvasóközönséget. Keánk magyarokra szeles e hazában különösen nagy fontossággal bír a műnek bő közgazdasági tájékoztatása, mert ipari és kereskedelmi tekintetben a műben lefektetett irányelvek alapján a magunk számára kell meghódítani ezt a földet, melynek kihasználására és gyümölcsöző igénybevételére több európai nemzet is pályázik. A nevezett mű élvezetes és vonzó olvasmány

Dr. Just-féle Wolframlámpák minden helyzetben használhatók, az eddig forgalomban levő lámpáknál sokkal ilesőbbak és tartósabbak.
Kapható **Áram megtakarítás 60 %.**
HEIMLER MIKSA UTODA BARNÁ EMIL cégnél TAPOLCZA

az olyanok számára is, kiket csak a keleti élet színpompás világa érdekel s a bizarr, hegyes völgyes tartományok turisztikai szépsége vonz. A vaskos kötet 20 műlappal, melyek remek vidékeket és néprajzi jelenségeket ábrázolnak és Szabó Aurél e célra rajzolt stilszerű fejléceivel és záródiszeivel ékesedik, a „Mosonvármegye“ hírlap könyvnyomdájában jelent meg és ára 4 korona. Megrendelhető a kiadó cégnél Magyaróvárott.

Uj könyvek. Ady Endre: Uj versek. Ára 4 kor. Wilde Oscar: Vera a nihilista lány. Ára 3 K. 60 fillér. Sydnaz Carton: Jegyzetek Oscar Wilderő. Ára 4 K. Nil: Lélek stációk 4 K. Szeberényi Lajos: A parasztkérdés. Ára 3 K. Czobor: Zalamegyei Almanach 1912.-évre. Ára 4 korona. Kaphatók Löwy B. könyvkereskedésében.

Zalamegye katonái. Zalavármegye az 1911. évben 3378 katonát adott a hazának. Az állításkötelesek száma volt 11127. Ebből besoroztak a hadseregbe 1724-et, a honvédséghez 522, mint póttartalékost a hadseregbe 801-et, honvédségbe 331-et.

A zala—vas—soproni vicinális engedélyezése. A zalabér—sárvar—bükk—kőszegi vasút ügye, amely eddig zala—vas—soproni vasut néven volt ismeretes, újabb lépéssel haladt a megvalósulás felé. Megérkezett ugyanis az érdekeltekhez a kereskedelmi miniszter rendelete, a mely közli azokat a feltételeket, amelyek alapján hajlandó a miniszter az építési engedély kiadása iránt a további intézkedéseket megtenni. A miniszteri rendelet általában az engedélyezési tárgyalás megállapításain alapszik. Az engedélyezési tárgyaláson tudvalevőleg nem tudtak végérvényben megállapodni abban, hogy Csepreg közelében hogyan vezessék a vasutat. A miniszter leiratá ebben a kérdésben is döntést hozott, még pedig Csepreg javára. A miniszter rendelete különben megállapítja a vonalvezetés valamennyi részletkérdését, 1.204.000 koronára irányozza elő a vasútépítés költségeit és a költségvetés 36 százalékának törzsrésvényekben való biztosítását köti ki az építési engedély első feltételül. A 35 százalékából azonban még igen jelentékeny összeg hiányzik és így a végrehajtó-bizottság elsősorban is a törzsrésvények jegyzését fogja szorgalmazni. A második feltétel, hogy a miniszter 500.000 kor. óvadék letételét kéri annak biztosítékául, hogy a vasut az előirt tervek szerint tényleg megépül. Az állam hozzájárulás tárgyában a rendeletet nem tartalmaz teljesen kielégítő rendelkezéseket, az érdekeltség azonban bizik abban, hogy itt sem fog semmi akadály felmerülni és a vasútépítő társaságnak az államvasuti kezelésben sikerül a 50 százalékos részesedést, a postaszállítás ellenértékéül pedig 7 százalékos hozzájárulást a további tárgyalások során kieszközölni.

A gőzgépközlekedők és kazánfűtők legközelebbi képesítő vizsgái Sopronban január hó 7. napján délelőtt 9 órakor a Sopron városi villanytelepen fognak megtartatni. A kellően felszerelt vizsgálati kérvények a m. kir. ker. iparfelügyelőséghez küldendőek Deák-ter 8.

Zongora-vizsga. Grünberger Bella zongora tanítónő folyó 20-án mutatta be a Pannonia szálloda nagytermében 18 tanítványának a

zongora-játékban tett haladását. Az alig 2—3 hónap óta tanuló kis gyermekek valamint a néhány év óta tanuló tanítványok technikai jártassága és pontos ütemyszerű játéka Grünberger Bella szakavatott tanítói képzettségéről tettek tanúságot. Az érdekeltek szülőikön kívül, szép számu érdeklődő közönség jelent meg a vizsgálaton. A vizsgálaton résztvevő tanulók: Kovács Erzsé, Berger Imre, Glazer Irén, Grüberger Andor, Berger Lili, László Ilonka, Neményi Margit, Klein Mici, Neményi Anna, Pollák Anna, Leszner Alice, Salzberger Margit, Leszner Irén, Radó Erzsé, Zalai Rózsi, Ács Irma, Hirsch Sári, Téts Margit, Ács Lenke. Nehéz volna a sok tanítvány egyenkénti ügyességét bírálni csak annyit, hogy zenei tehetségről és szorgalmáról tettek mindannyian tanúságot, amely a tanulók szorgalmán kívül dicséri az ügyes tanítót.

Az Élet 52. sz. a következő tartalommal jelent meg: Karácsonyi emlék. Lucidus. — Árnjak a karácsonyfa alatt. Izsóf Alajos. — Meditatio. (Költemény.) Erdős Renée. — A zenélő óra. Kanizsai Ferenc. — Kemény parancsolat. (Költemény.) Sik Sándor. — Bus Király. P. Ábrahám Ernő. — Aranyserleg. (Költemény.) Nil. — A mai irodalmáról. Dr. Radványi Kálmán. — Áldott aki nem néz vissza! (Költemény.) Szalay Mátyás. — Jel az éjszakában. Legoiner. — Egy kézzől. (Költemény.) Fordította: Lányi Viktor. — A börtönben. Grazia Deledda. — Fráter Aladár. — Látomás. (Költemény.) Móra Ferenc. — Ki-maofan. Dr. László Zoltán. — Attila. Részlet Márkus László drámájából. — Könyvek. — Képek. — Zene. — Színház. — Mozgóképek. — Szerkesztői üzenetek.

Zalamegyei Almanach 1912. évre. Czobor Mátyás zalavármegyei aljegyző szerkesztésében megjelenő „Zalamegyei Almanach“ harmadik évfolyama a napokban hagyta el a sajtót. Izléses könyvecske, mely az előző évfolyamaival szerzett olvasóinak számát biznyára meg fogja sokszorosítani. Könnyen kezelhető zsebalaku könyv, mely a naptári részen kívül, tartalmaz megyei közhasznú részt és nívós irodalmi közleményeket ad. A közhasznú rész a naptárakban szokásos tudnivalókon kívül (mértekek, pénznemek, bélyegilletékek, posta- és távirdata-tarifá) jól kivonatolt megyei, vasuti menetrendet, bérkocsi-árszabást s egy teljes és megbízható vármegyei cím- és névtárt nyújt. A vármegye minden hivatala, intézménye fel van említve a könyvben, pontos, megbízható adatokkal. Az irodalmi rész sem marad hátra, a közhasznú résztől. Neves megyei és országos híru íróktól közöl elbeszéléseket, tárcákat s egyéb apróságokat. Kincs István: Falun című novelláj, Darnay Kálmán apró visszaemlékezései Deák Ferencre, Kisfaludy Sándorra és Festetics Györgyre, Lux Terka: A királyné című novellája, Gönczi Ferenc, Göcssej-tanulmánya, báró Kemény Elemérnek alább közölt novellája, Halis Istvánnak Hőherverseny című történelmi rajza, Schusztér Oszkár irodalomtörténeti tanulmánya, Szigethy Ödön Tapolcáról írt cikke, Czobor Mátyásnak Jánosi Gusztávról írt méltatása képezik a változatos és élvezetes olvasmányt nyújtó tartalmat. A szöveget csinos képek díszítik, melyek szereplő férfiakat, megyei tájakat és az almanach mun-

katársait örökítik meg. Az almanach megszereshető lapunk kiadóhivatalában, ára 4 korona. A közhasznú könyvet melegen ajánljuk Zalavármegye közönségének.

Szakácsnók táncmulatsága. A tapolcai szakácsnók holnapután, — karácsony másnapján, — Kovács Ivan nagyvendéglőben a tapolcai kórházegyesület javára táncmulatságot rendeznek. A nemes célra rendezett táncmulatság, magában hordja dicséretét.

Magyarország legnagyobb és legelterjedtebb lapja: a Pesti Hírlap, az új év küszöbén felhívja a magyar olvasóközönség figyelmét a következőkre:

A Pesti Hírlap napról-napra a legnagyobb terjedelemben, legbővebb tartalommal jelenik meg; naponként, 10—20 oldalal többet ad, mint más lapok, ugyanazon árért; ma kétségtelenül a legelterjedtebb lap, mert naponként százezren felüli példányszámban jelenik meg, amit más magyar napilap még nem ért el.

A Pesti Hírlap minden irányban független, szókimondó, demokrata, szabadelvű, ellenzéki újság.

A Pesti Hírlap munkatársai sorába számítja hazánk legelső és legkedveltebb íróit, kik közül elég legyen fölemlíteni Gárdonyi Géza, Molnár Ferenc, Szo. Raházy István, Heltai Jenő, Lengyel Menyhért, Abonyi Árpád, Porzsoló Kálmán, Murai Károly, Szini Gyula, Szász Zoltán, Szabóné-Nógfali Janka, Lux Terka, Erdős Renée, Bokor Malvin, Tömörkény István, Pakots József, Pásztor József, Diplomata és gróf Vay Sándor neveit.

A Pesti Hírlap külön kedvezményeket is nyújt előfizetőinek; a Divatszalon című kintű divatlapot kedvezményes áron rendelhetik meg és karácsonyi ajándéku ingyen kapják a Pesti Hírlap nagy képes naptárát.

A Pesti Hírlap 1912. évi naptárát minden új előfizető is megkapja, aki legalább három hónapra megrendeii a lapot.

A Pesti Hírlap előfizetési ára egy hóra 2 kor. 40. fillér, két hóra 4 kor. 80 fillér, január—március negyedére 7 korona; a Divatszalonnal Együtt negyedévre 9 korona. A Pesti Hírlap kiadóhivatala, hova legcélszerűbb postautalvánnyal küldeni az előfizetést, Budapest, V. ker., Váci körút 78. szám alatt van.

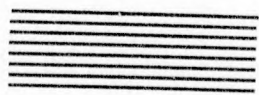
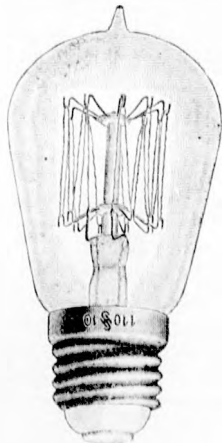
Dr. ROUSE M. féle

FOGÁSZATI intézet

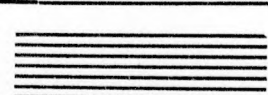
Kossuth Lajos ut 2. (Harangozó ház)

elkészít legmodernebb fogászati munkákat, a legmesszebbmenő igényeknek megfelelőleg.

Zalamegye cigányai. Az alispán jelentése szerint vármegyénkben 367 állandóan megtelepedett cigány van. Ezek közül 57 cigány lakik az alsólendvai, 27 a kesztelyi, 28 a letenyei, 11 a nagykanizsai, 17 a novai, 16 a pacsai, 57 a tapolcai, 139 a zalaegerszegi és 15 a zalaszentgróti járás területén. A többi járás területén állandóan megtelepedett cigány nincsen.

TANTAL-LÁMPA.

A legjobb fémszálas izzólámpa.

Árammegtakarítás kb. 60%.

Fehér fényvel ég.

Rázkódásoknak ellenáll.

Égési óráink száma meghaladja bármely izzólámpáét.

Minden helyzetben, tehát fölfelé állóan, ferdén, oldalt egyformán, kifogástalanul ég. Olcsóbb a többi fémszálas izzólámpánál. Nagyobb rendeléseknél magas engedmény.

Magyar Siemens-Schuckert-művek

Budapest, VI., Teréz-körút 36.

A Tantal-lámpa Felisch Antal kereskedőnél bármely mennyiségben azonnal kapható.

az olyanok számára is, kiket csak a keleti élet színpompás világa érdekel s a bizarr, hegyes völgyes tartományok turisztikai szépsége vonz. A vaskos kötet 20 műlappal, melyek remek vidékeket és néprajzi jelenségeket ábrázolnak és Szabó Aurél e célra rajzolt stilszerű fejléceivel és záródíszjeleivel ékesedik, a „Mosonvármegye“ hírlap könyvnyomdájában jelent meg és ára 4 korona. Megrendelhető a kiadó cégnél Magyaróvárott.

Uj könyvek. Ady Endre: Uj versek. Ára 4 kor. Wilde Oscar: Vera a nihilista lány. Ára 3 K. 60 fillér. Sydnaz Carton: Jegyzetek Oscar Wilderő. Ára 4 K. Nil: Lélek stációk 4 K. Szeberényi Lajos: A parasztkérdés. Ára 3 K. Czobor: Zalamegyei Almanach 1912-évre. Ára 4 korona. Kaphatók Löwy B. könyvkereskedésében.

Zalamegye katonái. Zalavármegye az 1911. évben 3378 katonát adott a hazának. Az állításkötelesek száma volt 11127. Ebből besoroztak a hadseregbe 1724-et, a honvédséghez 522, mint póttartalékost a hadseregbe 801-et, honvédségbe 331-et.

A zala—vas—soproni vicinális engedélyezése. A zalabér—sárvár—bükk—kőszegi vasút ügye, amely eddig zala—vas—soproni vasut néven volt ismeretes, újabb lépéssel haladt a megvalósulás felé. Megkezdett ugyanis az érdekeltekhez a kereskedelmi miniszter rendelete, a mely közli azokat a feltételeket, amelyek alapján hajlandó a miniszter az építési engedély kiadása iránt a további intézkedéseket megtenni. A miniszteri rendelet általában az engedélyezési tárgyalás megállapításain alapszik. Az engedélyezési tárgyaláson tudvalevőleg nem tudtak végérőnyben megállapodni abban, hogy Csepreg közelében hogyan vezessék a vasutat. A miniszter leiratá ebből a kérdésben is döntést hozott, még pedig Csepreg javára. A miniszter rendelete különben megállapítja a vonalvezetés valamennyi részletkérdését, 1.204.000 koronára irányozza elő a vasútépítés költségeit és a költségvetés 36 százalékanak törzsrészvényekben való biztosítását köti ki az építési engedély első feltételéül. A 35 százalékból azonban még igen jelentékeny összeg hiányzik és így a vegrehajtó-bizottság elsősorban is a törzsrészvények jegyzését fogja szorgalmazni. A második feltétel, hogy a miniszter 500.000 kor. óvadék letételét kéri annak biztosítékául, hogy a vasut az előirt tervek szerint tényleg megépül. Az állam hozzájárulás tárgyában a rendeletet nem tartalmaz teljesen kielégítő rendelkezéseket, az érdekeltség azonban bizik abban, hogy itt sem fog semmi akadály felmerülni és a vasutépítő társaságnak az államvasuti kezelésben sikerül a 50 százalékos részesedést, a postaszállítás ellenértékéül pedig 7 százalékos hozzájárulást a további tárgyalások során kieszközölni.

A gőzgépezők és kazánfűtők legközelebbi képesítő vizsgái Sopronban január hó 7. napján délelőtt 9 órakor a Sopron városi villanytelepen fognak megtartatni. A kellően felszerelt vizsgálati kérvények a m. kir. ker. iparfelügyelőséghez küldendők Deák-ter 8.

Zongora-vizsga. Grünberger Bella zongora tanítónő folyó 20-án mutatta be a Pannonia szálloda nagytermében 18 tanítványának a

zongora-játékban tett haladását. Az alig 2—3 hónap óta tanuló kis gyermekek valamint a néhány év óta tanuló tanítványok technikai jártassága és pontos ütemszerű játéka Grünberger Bella szakavatott tanítói képzettségéről tettek tanúságot. Az érdekelt szülőkön kívül, szép számu érdeklődő közönség jelent meg a vizsgálaton. A vizsgálaton résztvett tanulók: Kovács Erzs, Berger Imre, Glazer Irén, Grünberger Andor, Berger Lili, László Ilonka, Neményi Margit, Klein Mici, Neményi Anna, Pollák Anna, Leszner Alice, Salzberger Margit Leszner Irén, Radó Erzs, Zalai Rózsi, Ács Irma, Hirsch Sári, Téts Margit, Ács Lenke. Nehéz volna a sok tanítványt egyenkinti ügyességét bírálni csak annyit, hogy zenei tehetségről és szorgalmáról tettek mindannyian tanúságot, amely a tanulók szorgalmán kívül dicséri az ügyes tanítót.

Az Élet 52. sz. a következő tartalommal jelent meg: Karácsonyi emlék. Lucidus. — Árnyak a karácsonyfa alatt. Izsóf Alajos. — Meditatio. (Költemény.) Erdős Renée. — A zenélő óra. Kanizsai Ferenc. — Kemény parancsolat. (Költemény.) Sik Sándor. — Bus Király. P. Ábrahám Ernő. — Aranyserleg. (Költemény.) Nil. — A mai irodalmáról. Dr. Radványi Kálmán. — Áldott aki nem néz vissza! (Költemény.) Szalay Mátyás. — Jel az éjszakában. Legoiner. — Egy kézről. (Költemény.) Fordította: Lányi Viktor. — A börtönben. Grazia Deledda. — Fráter Aladár. — Látomás. (Költemény.) Móra Ferenc. — Ki-maofan. Dr. László Zoltán. — Attila. Részlet Márkus László drámájából. — Könyvek. — Képek. — Zene. — Színház. — Mozgóképek. — Szerkesztői üzenetek.

Zalamegyei Almanach 1912. évre. Czobor Mátyás zalavármegyei aljegyző szerkesztésében megjelenő „Zalamegyei Almanach“ harmadik évfolyama a napokban hagyta el a sajtót. Izléses könyvecske, mely az előző évfolyamaival szerzett olvasóinak számát biznyára meg fogja sokszorosítani. Könnyen kezelhető zsebalaku könyv, mely a naptári részen kívül, tartalmas megyei közhasznu részt és nívós irodalmi közleményeket ad. A közhasznu rész a naptárakban szokásos tudnivalókon kívül (mértekek, pénznemek, bélyegilletékek, posta- és távirdatarifa) jól kivonatolt megyei, vasuti menetrendet, berkocsi-árszabást s egy teljes és megbízható vármegyei cím- és névtárt nyújt. A vármegye minden hivatala, intézménye fel van említve a könyvben, pontos, megbízható adatokkal. Az irodalmi rész sem marad hátra, a közhasznu résztől. Neves megyei és országos hírók közül elbeszéléseket, tárcákat s egyéb apróságokat. Kincs István: Falun című novelláj., Darnay Kálmán apró visszaemlékezései Deák Ferencre, Kisfaludy Sándorra és Festetics Györgyre, Lux Terka: A királyné című novellája, Gönczi Ferenc, Göcsej-tanulmánya, báró Kemény Elemérnek alább közölt novellája, Halis Isvának Hőherverseny című történelmi rajza, Schusztér Oszkár irodalomtörténeti tanulmánya, Szigethy Ödön Tapolcáról írt cikke, Czobor Mátyásnak János Gusztávról írt méltatása képezik a változatos és élvezetes olvasmányt nyújtó tartalmat. A szöveget csinos képek díszítik, melyek szereplő férfiakat, megyei tájakat és az almanach munkatársait örökítik meg. Az almanach megszereshető lapunk kiadóhivatalában, ára 4 korona. A közhasznu könyvet melegen ajánljuk Zalavármegye közönségének.

Szakácsnők táncmulatsága. A tapolcai szakácsnők holnapután, — karácsony másnapján, — Kovács Iván nagyvendéglőben a tapolcai kórházegyesület javára táncmulatságot rendeznek. A nemes célra rendezett táncmulatság, magában hordja dicséretét.

Magyarország legnagyobb és legelterjedtebb lapja: a Pesti Hírlap, az új év küszöbén felhívja a magyar olvasóközönség figyelmét a következőkre:

A Pesti Hírlap napról-napra a legnagyobb terjedelemben, legbővebb tartalommal jelenik meg; naponként, 10—20 oldallal többet ad, mint más lapok, ugyanazon árért; ma kétségtelenül a legelterjedtebb lap, mert naponként százezren felül példányszámban jelenik meg, amit más magyar napilap még nem ért el.

A Pesti Hírlap minden irányban független, szókimondó, demokrata, szabadelvű, ellenzéki újság.

A Pesti Hírlap munkatársai sorába számítja hazánk legelső és legkedveltebb íróit, kik közül elég legyen föiemliteni Gárdonyi Géza, Molnár Ferenc, Szóráhy István, Heltai Jenő, Lengyel Menyhért, Abonyi Árpád, Porzolt Kálmán, Murai Károly, Szini Gyula, Szász Zoltán, Szabóné-Nögáll Janka, Lux Terka, Erdős Renée, Bokor Malvin, Tömörkény István, Pakóts József, Pásztor József, Diplomata és gróf Vay Sándor neveit.

A Pesti Hírlap külön kedvezményeket is nyújt előfizetőinek; a Divatszalon című kitűnő divatlapot kedvezményesen aron rendelhetik meg és karácsonyi ajándékkul ingyen kapják a Pesti Hírlap nagy képes naptárát.

A Pesti Hírlap 1912. évi naptárát minden új előfizető is megkapja, aki legalább három hónapra megrendeii a lapot.

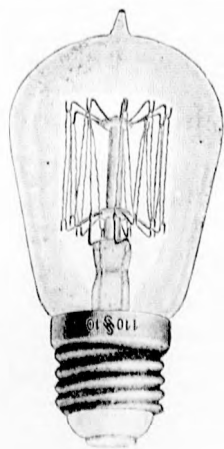
A Pesti Hírlap előfizetési ára egy óra 2 kor. 40. fillér, két óra 4 kor. 80 fillér, január—március negyedére 7 korona; a Divatszalonnal Együtt negyedévre 9 korona. A Pesti Hírlap kiadóhivatala, hova legcélszerűbb postautalvánnyal küldeni az előfizetést, Budapest, V. ker., Váci körut 78. szám alatt van.

Dr. ROUSE M. féle

FOGÁSZATI Intézet

Kossuth Lajos ut 2. (Harangozó ház)
elkészít legmodernebb fogászati munkákat, a legmesszebbmenő igényeknek megfelelőleg.

Zalamegye cigányai. Az alispán jelentése szerint vármegyénkben 367 állandóan megtelepedett cigány van. Ezek közül 57 cigány lakik az alsólendvai, 27 a keszthelyi, 28 a letenyei, 11 a nagykanizsai, 17 a novai, 16 a pacsai, 57 a tapolczi, 139 a zalaegerszegi és 15 a zalaszentgróti járás területén. A többi járás területén állandóan megtelepedett cigány nincsen.

TANTAL-LÁMPA.

A legjobb fémszálas izzólámpa.

Árammegtakarítás kb. 60%.

Fehér fényel ég.

Rázkódásoknak ellenáll.

Égési óráink száma meghaladja bármely izzólámpáét.

Minden helyzetben, tehát fölfelé állóan, ferdén, oldalt egyformán, kifogástalanul ég. Olcsóbb a többi fémszálas izzólámpánál. Nagyobb rendeléseknél magas engedmény.

Magyar Siemens-Schuckert-művek

Budapest, VI., Teréz-körut 36.

A Tantal-lámpa Felisch Antal kereskedőnél bármely mennyiségben azonnal kapható.

A Divat Szalon, Magyarország első női lapja, értékben folyton emelkedve s munkakörét mindjobban kiterjesztve töltötte be huszonnegyedik esztendejét, melyet a lapok életében tán igazabban lehetne a teljes érettség és nagykorúság idejének nevezni. Most a XXV. évfolyamát járja és viszi az ország minden tája felé, — az uri házaktól a dolgozók varrónő hajlékáig, — mindazokat a tudnivalókat, a melyeket ma már egy nőnek, mind leánynak, feleségnek, anyának, társasági hölgynek, kenyérkeresőnek és háziasszonynak tudnia kell. Ez a tudás képesíti arra, hogy ne csak tájékozást nyerjen a divatról, de azt takarékosan használva is fordíthassa a Divat Szalon képei elsőrendűek, iparművészeti tantolyamai páratlanok, a szépírói olvasmányokat nem kisebb írók, mint Szabóné Nógáll Janka elsőrendű írói gárda segítségével szolgáltatja: költeményekkel, novellákkal, szép és nagy regényekkel, női életrajzokkal, melyeket jól sikerült arckép kísér, oktató cikkeket, érdemes könyvekről, zeneművekről, szindarabokról feljegyzett tudnivalókkal s egy olyan Szerk. Postával, a mely szinte a lexiconok színvonalára emelkedik és a legjárhatóbb kerdezőkönyvhöz is szeretettel, segítséggel leszáll. — A Divat Szalon egyike a legolcsóbb lapoknak: előfizetési ára nevezetesen csak három korona, dacára annak, hogy kiállítása díszes és bőkezű. Kéthetenként megjelenő színes, kemény-táblás tüzetelűs tartalmaikon kívül ingyen mellékletekkel is szolgál: szabás-ívvél, gyermekdivatjussal stb. Az évfordulót pedig azzal teszi emlékeztető, hogy előfizetőinek egy elegáns naptárt küld szintén külön díj nélkül. A legnagyobb elismeréssel ajánljuk olvasóink figyelmébe derék női divatlapot, tudomásukra adva a Divat Szalon kiadóhivatalának címét: Budapest IV, Eskü-ut 5 sz. a hol — éppen úgy az ország bármely postahivatala útján is — elő lehet fizetni. Kiváncsira mutatványszámot is küld e lap kiadóhivatala.

Egy természeti kincs. Amikor évtizedekkel ezelőtt a legnagyobb kórházakban a **Ferenc József** keserűvízzel az első kísérleteket tették és sokoldalú használhatóságát tudományosan megállapították, a következő véleményt mondta az elsőrangú gyógyásványvizről:

„A Ferenc József keserűvíz gazdagabb hashajtó sókban, mint az összes többi budai víz. Hatása minden alkalommal nagyon kielégítő és használata sokkal kellemesebb, mint más gyógyszereknél általában.”

Természetes, egészséges, tisztító erejű ásványosok képezik a Ferenc József keserűvíz megbecsülhetetlen tartalmát. E gyógyvíz használata nem jár kellemetlen utóhatásokkal. A valódi Ferenc József keserűvíz ennélfogva kényes és ideges természetű betegek részére különösen alkalmas. A jobb fűszerüzletekben és az összes gyógyszertárakban árulják.

Agyonlőtt vincellér. Nyíró Gyula Kisőrs hegyi lakos erős felindulásában a nála volt vadászfegyverrel a Badacsonytomaj és Kisőrs közötti úton agyonlőtte Gál József vincellért.

Hűtlen tanonc. Kajdi István cukrász tanonc gazdájától Takács Jenő cukrásztól a zárt pénzes szekrényből összesen 196 koronát elloptott és a pénzen különböző tárgyakat vásárolt. A fiatal bűnöst, aki bevallotta tettét átadták a kir. járásbírósnak.

500 korona jutalomban részesül az, aki lehetővé teszi nekem, hogy bíróság megbüntessem azokat, akik a 30 év óta kitűnően bevezetett Brády-féle gyomorcsépeket (ezelőtt máriazelli csépepek) hamisítják, vagy utánozzák. A Brády-féle gyomorcsépepek rózsaszínű kartonba vannak csomagolva, melynek külzeten a védjegy, a máriazelli Sztűz Mária kepe és aláírásom, „C. Brády” atható.

Waggonhiány. Kereskedői körökben a Máv. waggonhiánya miatt már hónapok óta nagy az elkeseredés. Ilyen nyomoruságos szállítás, mint mostanában a Máv.-nál van, dacára annak, hogy évek óta nagy a waggonhiány van, dacára a mostani gyenge időjárásnak. Ennek következtében a szénárak, mint a kereskedői körökben jól értesült „Magyar Kereskedők Lapja” írja, egyre emelkednek. Erősen tartja magát a hír, hogy a Máv. sok waggonja és mozdonya Olaszországnak van bérbeadva.

Szomorú menet. Nem temetésről, hanem adóvégrehajtásról van szó. Az állami végrehajtóból, két rendőrnek titullált községi szolgából és község kocsijából áll a menet pedig hát a törvény értelmében egy községi előjáróval kellene kibővíteni az executor társaságot, amely a várost most bejárja. Hajtják az elmaradt adófizetéseket és esetleg fölteszik az adóba lefoglalt tárgyakat. Pedig hát most karácsony előtt ünneprontás számba megy ez a jogos látogatás. Ezek a nem kellemes és udvarias látogatások bizony sok alkalmatlanságot okoznak. Talán nem kellene éppen az év végére hagyni évi adószorgalmazását.

A Balatonkörül villanyvilágítás. Az a nagyszabású vállalkozás, mely a Balatoni Szövetség kezdeményezésére villanyvilágítással fogja ellátni a Balaton mellett levő községeket, közel van már ahhoz, hogy munkához lásson. Érfesülésünk szerint június 15-ikére már megépült a vezeték Földvartól Siófokig és Almáditól Fűredig. Juni-ura vagy még előbb megalakul a Balatonvidéki elektromos részvénytársaság, mely a világítási üzmet vezeti. A részvénytársaság igazgatóságába a Balatoni Szövetség küld ki két tagot, az igazgatóság többi tagjai a Hazai villamos részvénytársaság embereiből kerül ki. A részvénytársaságot is a Hazai részvénytársaság köteles megalakítani s az összes technikai munkákat is ez a vállalat végzi. A finanszírozás dolgában, — mint velünk közlik, — a villamos társaságnak a Pesti Magyar Kereskedelmi bank és egy bécsi pénzügyintézet állanak. A villanyvilágítást fogják vezetni egyfelől Marcellig a másik oldalon Enyingig. Tehát a balatonfürdők egy része már az idén modern világitással fog szolgálni vendégeinek.

Ismét a madárpusztítók. Sok munkakerülő tapolczai suhancnak az a téli szórakozása, hogy a község közelébe vonuló hasznos madarakat enyves léppel, vagy törrel összefogdossa és vagy eladja, vagy pedig fogva tartja míg a szegénypára a rabságban elpusztul. Nem új nóta, minden évben el fujjuk, de még nem hallottuk, hogy a hatóság egyet is elcsipett és megbüntetett volna pedig hát nagy számban vannak ilyen madárpecérek, csak tessék a község déli részén lakókat átkutatni és megfigyelni. Mégsem járja, hogy tetlenül engedjük a hasznos madarakat pusztítani.

Zalamegyei kivándorlás. Az utóbbi időben a kivándorlások száma vármegyénkben nem emelkedtek, de nem is apadtak. A munkanélküliség ellen úgy hazánkban, mint a külföldön nemzetközi egyesületek alakultak, melyeknek tevékenysége szép eredményeket

ér el. Azonban a kivándorlás nem fog teljesen megszűnni, mert nem a munka és kereset hiánya mindig a kivándorlás oka. Az utlevellel kivándoroltak száma volt augusztusban 20, szeptemberben 25, októberben 53; összesen 98. Az utlevel nélküli kivándorlást a csáktornyai határrendőrség ellenőrzi.

Nyilvános köszönet.

A Tapolcai Kórházegyesület ezuton fejezi ki köszönetet Grünberger Bella urhölgynek, hogy szíves volt a folyó hó 20-ki hangverseny tiszta jövödelmét a kórházegyesületnek átengedni.

905. sz. 1911.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a tapolczai királyi járásbírósa 1911. V. 658. számú végzése által Anyos Imre végrehajtató javára a **dizeli malomban** 700 korona tőke és járulékaik erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság foglalt és 1660 koronára becsült 2 darab lo, 2 kocsi, két kazal szalma, egy kazal szénából álló ingóságoknak nyilvános árverés útján leendő eladatása elrendeltetvén, ennek a helyszínén, vagyis a dizeli malomban leendő eszközésére

1911. évi december hó 28. napjának délután 3 órája

határidőül kitűzetik s ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Tapolcza, 1911. december hó 10.

Kerkápoly, bir. vhajtó.

Tisztelet tudatom a n. é. közönséggel, hogy atyám, TAUSZ JAKAB házában **női ruha varrodát**

nyitottam. — Elvállalom a legdivatosabb ruhák készítését is.

A n. é. közönség szives pártfogását kéri

HAASNÉ TAUSZ ADEL.

ELADÓ FA

- az Alsónyiradi erdőn cser-hasáb . . . K 20.
- a Felső " " cser és tölgy . . . " 18.
- a Diaki " " tölgy-hasáb . . . " 17.50
- " " " dorong . . . " 15.

Fizetni mindenütt a helyszínen lehet, minden nap.

Weisz Sámuel.

AGZÉL Á.
szállodái:

RÓMA:
Hotel Imperial

RIMINI:
Hotel Hungaria

RICCIONE:
Hotel Hungária

HOTEL

EXCELSIOR SZÁLLODA

Budapest, VII., Rákóczi-ut 72.

Tulajdonos:

AGZÉL MIKSA

prop.

A főváros legújabb és legmodernebb szállodája. 125 fényesen berendezett szobával. Lakosztályok és szobák fürdőkkel. Gyönyörű előcsarnok, reggelizőszalon, írószoba, társalgóterem. Külön helyiségben dictaphon, írógép és gépiró áll a t. vendégek rendelkezésére.

Minden szobában meleg és hideg viz. minden emeleten városi és interurban telefon. Központi fűtés, vacuum cleaner, lift.

Elsőrangú étterem a földszinten, polgári étkező a souterrainben.

Színházi jegyiroda, uri és női fodrászterem a félemeleten.

A megbízások gyors elintézésére állandóan több kerékpáros Excelsior-boy van szolgálatban.

Az angol reggeli, ruha és cylindervasalás, beretválkozás, minden szobában hűtött Borszéki- vagy Sultán-ásványviz a szobaárban foglaltatik. Szobák naponta 5 koronától feljebb kaphatók.

Excelsior AMERICAN BAR és GRILL ROOM.

Külön feljárt az utcáról a félemeletre. Nyitva esti 8 órától. CAVIAR, OSZTRIGA és LANGOUSTE különlegességei, az amerikai italok százféle keverékei és olesó árai, a legújabb látványossága a főváros esti közönségének és gourmandjainak.

Kiadó
a Főutcán egy csinos butorozott,
külön bejárata,
utcai szoba.
Bővebbet a kiadóhivatal

Kiadó lakás.
Kossuth Lajos utcában egy
modern lakás
március 1-től fogva kiadó.
Ugyanott új diványok olcsó áron
kaphatók.
KOSZI GERGELYNÉ.

Zsirnyérésre elsőrangú anyag!
másfél éves hizott mangalicza süldők
darbonkint 140-180 kiló súlyban január
havában történő átvételre kaphatók és
megtekinthetők
Szigligeti Bér gazdaságnál
Cziframajorban
u. p. Nemesgulács

Egy kiváló szép
2 éves vöröstarka simentháli
jellegű
tenyészbika
eladó.

Frisch Mór
bérlnél
kerekpiszta

Borhegyi - BORVIZ
A LEGOLCSÓBB LITHION TARTALMU
SZIKLABÓL FAKADÓ TERMÉSZETES
ÁSVÁNYVIZ.
Megrendelhető:
Magyar Ásványvíz Forgalmi és Kiviteli
Részvénytársaságnál
Budapest, V. Szabadság-tér 10.

Köhögés, rekedtség és hurut el-
len nincs jobb a
RÉTHY-féle
pemetefü cukorkánnál.

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és
határozottan Réthy-félet kérjük, mi-
vel sok haszontalan utánzata van.
doboz ára 60 fillér. Mindenütt kapható.
Csak Réthy-félet fogadjunk el.

VEGYE MEG!

Egy példány
2 krajcár
Mindenütt kapható!

A NAP

Főszerkesztő: BRAUN SÁNDOR
Felelős szerkesztő: HACSAKÉZA

Egy szám

2

krajcár.

**A
N
A
P**

≡ A NAP ≡

a magyar újságírás szenzációja, a magyar
közönség legkedvesebb lapja, a 48-as eszmény
és a magyar nemzeti törekvések egyetlen hű
és kérlelhetetlen szószólója. Kormányüldözést,
jogfosztó terrorizmus nem akadályozhatja meg
kérlelhetetlen harcában a magyar nemzet szent
jogaiért. Minden jó magyar ember olvassa
A NAP-ot!

Tessék előfizetni!

HIRDESSZEN!

155.000
példány
naponkint

Fizessen elő!

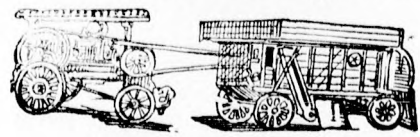
Előfizetési ár:
Egy évre 16 K. | Negyedévre . . . 4 K.
Félévre 8 " | Egy órára . . . 1 " 70 f.
Egy szám 2 krajcár.

A NAP

apróhirdetési
levelezőlapja
10 szög 50 f.
20 " 90 "
40 " 1 K. 70 "

BRÜNN-KÖNIGSFELDI GÉPGYÁR MOTOROSZTÁLYA

Monarchia legelőkelőbb gyára. Egyedárusító: **EBELER EMIL**, Budapest, V., Váci-ut 14.

Teljes

**cséplőgarnitúrák és
malomberendezések.**

Elismert tény, hogy cséplőgarnitúráink a
leggazdagabban és legmegbízhatóbban
működnek

Teljes transzmissiótelepek, gőzgépek, gőzkazánok
és egyéb gépészeti berendezések.

**Benzin
Nyersolaj
Szivógáz
Diesel**

Motor

Szivógázmotorjaink, valamint Diesel-
rendszerű nyersolajmotorjaink üzemköltsé-
ge óránként és lóerőnként **cca 1-1 1/2 fillér.**

Eddig 500.000 lóerő üzemben.

Gyorsanfűtő **"IDEAL"**
KERETFÜRESZEK

fűrésztelpek, asztalos-
műhelyek teljes berendezése

Alacsony és magas nyomású

SZIVATTYUK

gőz-, transzmissió-, villany, vagy motor-
üzemre bármely vízellátási és ipari célra.

Költségvetés-, árajánlat- és mérnöklátogatással
díjmentesen szolgálunk.

Szőlőoltvány és gyümölcsfaoltvány eladás.

Aki egészséges, olesó és tartós szép szőlőt, valamint erőteljes nemes gyümölcsöt akar, teljes bizalommal forduljon

VITYÉ MIKLÓS

Magyarország legtekintélyesebben vezetett szőlőoltvány és gyümölcsfaoltvány telepéhez

Ős-Csanádon (Torontál m.)

ahol szokvány minőségű, I. rendű gyökerező, és sima szőlőoltványok, bor- és csemegefajtákban, amerikai sima

és gyökerező veszők, a legelősből arban kaphatók. Szőlőlugasnak külön e célra választott fajok. Gyümölcsfaoltványokban a legnemesebb alma, körte, cseresznye, meggy, kajszinbarack, szilva, ringló és dió

Nemes rózsza oltványokban szintén nagy választék. Sárga Orpington fajbaromfi-tenyésztés.

Mindenben előjegyzések őszi és tavaszi szállításra elfogadhatók.

Faj- és árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Válaszolva becses lapjára értesitem hogy szőlőoltványok sikerültek. A jövő tavasszal ismét több mennyiségre lesz szükségem.

Loesmand, 1911. 12. IX.

Tisztelettel Mody Lajos.

id. Gróf Esterházy Pál szigligeti gazdaságában mintegy

1500 métermázsza

széna eladó.

Bővebbet

Kraicsovics intézőnél Lesence-Istvándon.

ELADÓ SZŐLŐ.

Badacsonyan a hercegi-szőlő közelében 1844 öl ojtványnyal berakva 2 szobás lakás 5 meléképülettel eladó.

Nyarálónak alkalmas.

Bővebbet a tulajdonos

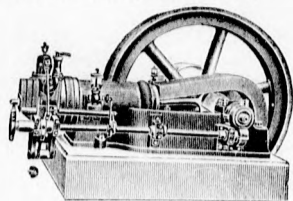
Mohos Károly Kékkut.

Nyersolaj Szivogáz Diesel Benzin

mótorok

ÉS LOKOMOBILOK

gyors szállítás kedvező fizetési feltételek messze-menő jótállás.

Drezdai motorgyár részv.-társ.

Németország legrégebb, legnagyobb motorgyára VEZÉRKÉPVISELŐ

Gellért Ignác s Társa

Budapest, V, Koháry-u. 4.

Alkotmány-utca sarok.

PAUK VILMOS

vaskereskedés

TAPOLCZA.

Ajánlja állandóan nagyválasztékú raktárát, Nachwile Ferencz szabadalmazott „AUSZTRIA” permetező egyedüli készítőjének főraktára, továbbá önműködő Rákóczy, legnyomású, Mayfarth és Eclier vermore permetezők, melyeket gyári áron boesatók rendelkezőre.

Szenkénégezők (Egyszerűség). Borszivattyúk bor tömlők (Heinrich rendszer). Ekék, Kayser varrógépek golyos csapágyal

továbbá a legnagyobb választék **szőlőprésekből,**

Lütichi és Pieper vadászfegyverekből,

mindennemű gazdasági és szőlőszeti gépekből

Nehéz első rendű AUSZTRIA

permetezőkhöz mindennemű alkatrészek kaphatók.

Állandó nagy raktár használtvasuti sinekből és vasgerendákból.

Szőlő-oltványok.

Szőlővesszők és Gleditschia (élő keritseknek alkalmas) csemeték beszerzésére legmelyegbben ajánljuk a legjobb hírnévnek örvendő

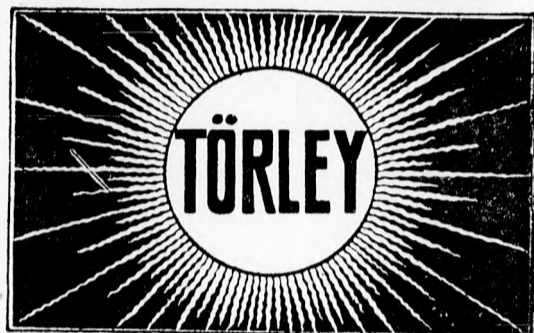
Szücs Sándor Fia

szőlőlepet Bihardiőszegen.

Ha a saját érdekét tartja szem előtt, úgy ne vegyen addig oltványt vagy vesszőt míg a fenti cég nagy képes árjegyzékét nem kérte; ingyen és bérmentve. Ezen árjegyzék minden szőlőbirtokost érdekel hasznos tartalmánál fogva.

Olcso ár és pontos kiszolgálás. számtalan elismerő levél.

A tisztelt érdeklődők a telep megtekintésére szívesen lattatnak.

BRÁDY-ÉS-GYOMOR-CSEPPEK

a Máriacelli Szűz Mária védjeggyel ellátva, melyeket „Máriacelli gyomor-cseppek”-nek nevez a nép, 30 esztendő óta úgy beváltak, hogy nélkülözhetetlen minden háztartásban. — E cseppeknek utólerhetetlenül jó hatása van emésztési zavaroknál, azután páratlan gyomorrontás, gyomorégés, székrekedés, fej- és gyomorgörcsök, émelygés, szédülés, hányás, álmatlanság, kólika, vérszegénység, sápkór stb. ellen.

Kapható minden gyógyszerertárban. Egy nagy üveg K. 1.60, kis üveget —90 fillér, 6 üveget K. 5.40, 3 nagy üveget K. 4.80 beküldése után küld franco

BRÁDY K. gyógyszerertára a „Magyar Királyhoz” BÉCS, I. Fleischmarkt 2., Depot 5.

Ügyelünk a védjegyre, amely a Máriacelli Szűz Máriát ábrázolja, a vöröszínű csomagolásra, s az aláírásra, amely az oldalt levő kép másolata és utasításunk vissza minden utánzatot.

STOCK-COGNAC MEDICINAL

hivatalos olomzárral ellátott palackokban mindenütt kapható

Camis és Stock gőzüzemű gyárából **BARCOLA.**

Főlerskút: Tapolcza és vidékére **KASZÁS SOMA** fűszer és csemege-kereskedésében, Tapolczán.

SZOLLÁR GÁSPÁR

épület- és műlakatos Tapolcza, Arany János-utca, a zárda-kert átellenében.

Készít minden e téren előforduló épületvasalást, modern takaréktűzhelyeket, lépeső-, sir-, erkélyrácsokat- és vaskapukat.

Elfogad szivattyus kutak fellállítását és javítását, borfejtő, szenkénégező és permetező gépek javítását a lehető legjutányosabb árak mellett.

Állandóan nagy raktáron tartok takaréktűzhelyeket és permetező géprészeket. Elfogad mindenféle mérlegjavítást.